

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
28.05.2018.- 01.06.2018.

Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	25.5.18	-	1.6.18	25.5.18	-	1.6.18	25.5.18	-	1.6.18	25.5.18	-	1.6.18
2 godine	-0,62	-	-0,63	2,48	-	2,47	0,69	-	0,65	-0,14	-	-0,13
5 godina	-0,22	-	-0,22	2,77	-	2,75	1,03	-	0,99	-0,12	-	-0,10
10 godina	0,41	-	0,39	2,93	-	2,90	1,32	-	1,28	0,04	-	0,05

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	25.5.18	-	1.6.18
3 mjeseca	-0,595	-	-0,577
6 mjeseci	-0,618	-	-0,624
1 godina	-0,654	-	-0,637

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 01.06.2018. godine (pune linije) i 25.05.2018. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Političke turbulencije u Italiji su početkom protekle sedmice uticale na nastavak trenda smanjenja prinosa obveznica sigurnijih evropskih zemalja te se prinos desetogodišnjih njemačkih obveznica našao na najnižem nivou od juna prošle godine. Istovremeno, prinosi italijanskih obveznica su zabilježili nagli rast, a najveće promjene zabilježene su u utorak, kada su prinosi italijanskih obveznica srednjeg i dužeg roka dospjeća zabilježili nivoe iznad 3,0%. Korekcija prinosa zabilježena je sredinom sedmice, nakon informacija o ponovnom pokušaju formiranja koalicione vlade, a već narednog dana koalicione stranke su dobile odobrenje predsjednika Mattarella za formiranje vlade, pa je zvanično imenovan novi premijer Conte. Prošle sedmice je objavljen i podatak o povećanju stope inflacije u eurozoni u maju, koji je bio veći od očekivanja. Iako je došlo do korekcije, prinosi italijanskih obveznica su na sedmičnom nivou zabilježili priličan rast, pa je prinos petogodišnjih obveznica povećan za oko 50 baznih poena, a prinos dvogodišnjih obveznica za oko 60 baznih poena. Pored dešavanja u Italiji, odluka administracije SAD da uvede carine na uvoz aluminijskih i čelika iz EU je uticala na pad prinosa sigurnijih obveznica eurozone. Korekcija prinosa zabilježena je na kraju protekle sedmice, kada je zaustavljena tromjesečna politička

neizvjesnost u ovoj zemlji. Takođe, vijest da je premijera Španije, Rajoya, u petak, velikom većinom glasova u Parlamentu, zamijenio Pedro Sanchez se odrazila na smanjenje prinosa španskih obveznica. Turbulentna dešavanja koja su obilježila proteklu sedmicu uticala su na pad očekivanja povećanja referentne kamatne stope ECB-a te se sada očekuje samo jedno povećanje za 10 baznih poena krajem 2019. godine, dok su ranija očekivanja, s početka tekućeg mjeseca, navodila tri povećanja referentne kamatne stope u 2019. godini za po 10 baznih poena. Prema najnovijim prognozama OECD-a, objavljenim tokom protekle sedmice, očekuje se da bi ekonomski rast eurozone tokom ove godine mogao da iznosi 2,2%, a tokom naredne godine 2,1% pod uticajem jačanja domaćeg tržišta rada i rasta zarada zaposlenih. Iz ove institucije, takođe, očekuju da će ECB tokom ove godine završiti program kupovina obveznica, a povećanje kamatnih stopa ECB-a se očekuje tokom druge polovine naredne godine.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	MAJ	1,6%	1,9%	1,2%
2.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	APR	3,9%	3,9%	3,7%
3.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ	MAJ	55,5	55,5	56,2
4.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	MAJ	112,0	112,5	112,7
5.	GDP – Francuska (kvartalno) prelim.	I kvartal	0,3%	0,2%	0,3%
6.	GDP – Belgija (kvartalno) prelim.	I kvartal	-	0,3%	0,4%
7.	GDP – Austrija (kvartalno)	I kvartal	-	0,8%	0,7%
8.	GDP – Finska (kvartalno)	I kvartal	-	1,2%	0,9%
9.	GDP – Španija (kvartalno)	I kvartal	0,7%	0,7%	0,7%
10.	GDP – Italija (kvartalno)	I kvartal	0,3%	0,3%	0,3%
11.	Stopa nezaposlenosti – EZ	APR	8,4%	8,5%	8,6%
12.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	APR	5,3%	5,2%	5,3%
13.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	APR	-	6,3%	6,3%
14.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	APR	10,9%	11,2%	11,1%

SAD

Tokom protekle sedmice zabilježena je značajna volatilnost prinosa američkih obveznica, pod uticajem ekstremnog volatilnog kretanja prinosa italijanskih obveznica. Ipak, posmatrano na sedmičnom nivou, prinosi američkih obveznica su zabilježili smanjenje od 1 do 3 bazna poena, pri čemu je nastavljen trend smanjenja nagiba krive prinosa američkih obveznica. Tokom protekle sedmice objavljeni su podaci o smanjenju stope nezaposlenosti na najniži nivo u posljednjih 18 godina, kao i podatak o Fedovoj preferirajućoj mjeri stope inflacije, koja je tokom maja iznosila 2,0%, koliko je iznosila i u mjesecu ranije, a što je u skladu s ciljem Fedovog mandata. Ove informacije su pojačale očekivanja o tome da će FOMC na sastanku koji se održava tokom naredne sedmice, povećati referentnu kamatnu stopu za 25 baznih poena, na nivo od 1,75% do 2,0%. Tokom protekle sedmice, objavljen je izvještaj o stanju u privredi SAD, poznatiji kao „Beige Book“, u kojem je navedeno da je privreda SAD tokom proteklih šest sedmica bilježila umjeren ekonomski rast. Ipak, prema ovom izvještaju, rast zarada zaposlenih je u većini Fedovih regija bio skroman u posmatranom periodu, dok je rast broja zaposlenih, posmatrano po regijama, bio skroman do umjeren. Prema redovnim polugodišnjim prognozama OECD-a, objavljenim tokom protekle sedmice, očekuje se da bi privreda SAD tokom ove godine mogla bilježiti ekonomski rast od 2,9%, a tokom naredne godine rast od 2,8%. Iz ove institucije, takođe, je navedeno da se očekuje da će Fedova efektivna kamatna stopa do kraja 2019. godine biti povećana na nivo od 3,25%.

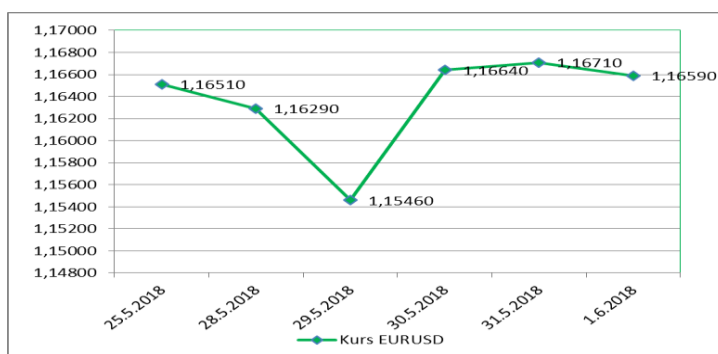
Pored navedenih, događaji koji su, takođe, obilježili proteklu sedmicu bili su i najava američke administracije da bi, ipak, mogla uvesti nove tarife od 25% na uvoz dobara i usluga iz Kine, uprkos tome što su nedavno američki i kineski predstavnici zajedno dali izjavu o tome da su postignuti dogovori o trgovini između ove dvije zemlje. Osim toga, SAD su od petka, 1.6.2018. godine, uveli tarife na uvoz aluminija (10%) i čelika (25%) iz EU, Kanade i Meksika, nakon što je istekao rok njihovog izuzeća iz primjene ovih mjera. Predstavnici EU, Kanade i Meksika su najavili recipročne mjere, što je kod mnogih uticalo na zabrinutost zbog eskalacije trgovinskog rata.

Tabela 4.: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa nezaposlenosti	MAJ	3,9%	3,8%	3,9%
2.	Promjena broja zaposlenih u nefarmerskom sektoru	MAJ	190.000	223.000	159.000
3.	Promjena broja zaposlenih u privatnom sektoru	MAJ	190.000	218.000	162.000
4.	Promjena broja zaposlenih u prerađivačkom sektoru	MAJ	20.000	18.000	25.000
5.	Zarade zaposlenih po jednom radnom satu (G/G)	MAJ	2,6%	2,7%	2,6%
6.	ISM indeks prerađivačkog sektora	MAJ	58,2	58,7	57,3
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora	MAJ	56,6	56,4	56,5
8.	PCE deflator (G/G)	MAJ	2,0%	2,0%	2,0%
9.	Indeks ličnih prihoda (M/M)	MAJ	0,3%	0,3%	0,2%
10.	Indeks ličnih rashoda (M/M)	MAJ	0,4%	0,6%	0,5%
11.	Trgovinski deficit (USD milijardi)	APR	-71,0	-68,2	-68,6
12.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	26.MAJ	228.000	211.000	209.000

Kurs EURUSD je tokom protekle sedmice bilježio volatilno kretanje, ali je posmatrano na sedmičnom nivou samo blago povećan s nivoa od 1,1651 na nivo od 1,1659.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

OECD je marginalno povećao očekivanja ekonomskog rasta za Veliku Britaniju na 1,4% u ovoj godini i 1,3% u 2019. godini. Očekuje se da bi BoE mogla samo marginalno da poveća referentnu kamatnu stopu pod uticajem neizvjesnosti oko Brexita.

Britanska premijerka May se obavezala da isključi Veliku Britaniju iz Evropske carinske unije, a Vlada razmatra dvije moguće opcije zamjene. Jedna je “maksimalna podrška” u kojoj bi Velika Britanija i EU bile dvije potpuno odvojene carinske zone, ali bi nastojale da koriste tehnologiju kako bi reducirale prekide i troškove na granici. Maksimalna podrška je počela ozbiljnije da se analizira, nakon što je prošle sedmice ključni zvaničnik iz poreskog ureda izjavio da bi takav carinski sporazum mogao kompanije koštati do 20 milijardi GBP godišnje. Druga opcija koja se predlaže jeste “carinsko partnerstvo”, koje preferiraju pojedinci, koji žele da ostanu bliži Briselu, a kroz koji bi Velika Britanija saradivala s EU dosta bliže i u kojima bi Velika Britanija carine prikupljala u svoje ime, te tako deklaracije za prelazak robe preko granice ne bi bile potrebne. Proizvođači u Velikoj Britaniji su izjavili da bi Vlada trebalo da napusti jedan od ključnih prijedloga za carine nakon Brexita, kritikujući da je opcija “maksimalne podrške” nerealna i predstavlja gubitak novca. Iz Asocijacije prerađivača u Velikoj Britaniji je saopšteno da je naivno misliti da bi sistem koji favorizuju oni koji žele labavije veze s EU nakon Brexita mogao biti implementiran do 2020. godine.

Očekivanja da bi tokom ljeta moglo doći do povećanja referentne kamatne stope su ublažena pod uticajem slabljenja inflacije. Analitičari su primjetili da su ekonomisti smanjili inflatorna očekivanja kao i mogućnosti povećanja referentne kamatne stope BoE. Trenutno se očekuje da bi do rasta referentne kamatne stope moglo doći u novembru, kada bi ista mogla biti povećana na 0,75%.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					period
1.	Gfk povjerenje potrošača	MAJ	-8	-7	-9
2.	Nationwide cijene kuća (G/G)	MAJ	3,0%	2,4%	2,6%
3.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	APR	1,3	1,8	0,4
4.	Broj odobrenih hipotekarnih zahtjeva	APR	63.500	62.500	62.800
5.	Monetarni agregat M4 (G/G)	APR	-	1,1%	2,2%
6.	PMI prerađivački sektor	MAJ	53,5	54,4	53,9

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad s nivoa od 0,87552 na nivo od 0,87372, dok je kurs GBPUSD povećan s nivoa od 1,3309 na nivo od 1,3346.

JAPAN

Iz OECD-a je protekle sedmice saopšteno da će japanska privreda u ovoj i idućoj godini zabilježiti rast od 1,2%, s obzirom na to da sve veći nedostatak radne snage prisiljava kompanije da povećaju poslovne investicije i angažuju više radnika. Istovremeno, japanske poslovne novine Nikkei su objavile vijest da Japan planira da ublaži restrikcije za nekvalifikovane strane radnike u pet sektora, koji se suočavaju sa znatnim nedostatkom radne snage, budući da se i zemlja suočava s izazovima smanjivanja i starenja stanovništva. Takođe, predsjednik Fed-a iz St. Luisa Bullard je tokom protekle sedmice izjavio da ne vidi potrebu da BoJ mijenja ciljani nivo inflacije, s obzirom na to da je inflacija od 2% postala globalni standard za ciljanje cijena.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

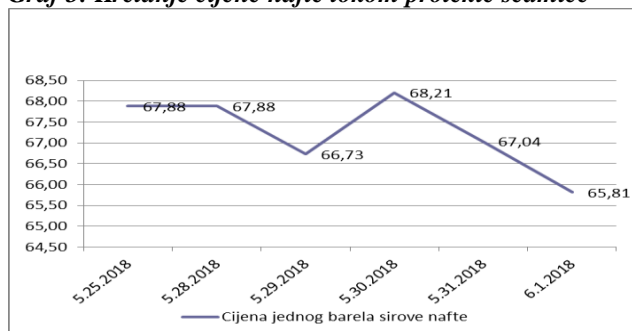
	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					period
1.	Stopa nezaposlenosti	APR	2,5%	2,5%	2,5%
2.	Indeks uslužnog sektora (G/G)	APR	0,5%	0,9%	0,5%
3.	Maloprodaja (G/G)	APR	1,0%	1,6%	1,0%
4.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	APR	3,6%	2,5%	2,4%
5.	Porudžbine građevinskog sektora (G/G)	APR	-	4,0%	-4,0%
6.	PMI indeks radnointenzivnog sektora F	MAJ	-	52,8	53,8
7.	Kapitalna potrošnja (G/G)	I kvartal	3,1%	3,4%	4,3%

JPY je tokom protekle sedmice blago deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast s nivoa 127,44 na nivo od 127,72. Takođe, JPY je blago deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY povećan s nivoa od 109,41 na nivo od 109,54.

NAFTA I ZLATO

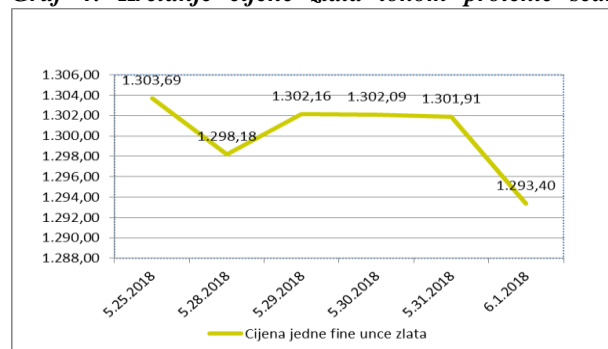
Njujorška berza nafte je u ponedjeljak bila zatvorena zbog praznika. Na otvaranju njujorške berze u utorak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 67,88 USD (58,26 EUR). Proteklu sedmicu su obilježile špekulacije o tome da će Rusija i Saudijska Arabija na junskoj sjednici zemalja učesnica sporazuma o smanjenom obimu nafte od 1,8 miliona barela tražiti povećanje obima proizvodnje nafte. Rast cijene nafte, zabilježen u srijedu, je bio podstaknut špekulacijama da takva odluka neće biti donesena prije naredne godine. Međutim, u petak je objavljena informacija da je na neformalnom sastanku predstavnika ove dvije zemlje izražena njihova želja da u drugoj polovini ove godine iznos smanjenja obima proizvodnje nafte iznosi jedan milion barela na dnevnom nivou, pod obrazloženjem da je već došlo do značajnog uravnoteženja ponude i tražnje na tržištu ovog energenta. Doprinos bržem tempu uravnoteženja na tržištu nafte dali su smanjeni obimi izvoza nafte Venecuele i ponovno uvođenje sankcija Iranu od strane SAD. U četvrtak je objavljena informacija da je obim proizvodnje nafte u SAD, tokom maja, povećan na rekordno visok nivo od 10,77 miliona barela, što je uticalo na smanjenje cijene ovog energenta tokom tog dana, uprkos objavljivanju informacija o smanjenju američkih zaliha nafte za 3,6 miliona barela na sedmičnom nivou. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 65,81 USD (56,45 EUR), što je njen najniži nivo u posljednjih mjesec i po dana.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.303,69 USD (1.118,95 EUR). Proteklu sedmicu je obilježilo veoma volatilno kretanje cijena finansijskih instrumenata na globalnim finansijskim tržištima. Najveća volatilnost je zabilježena kod prinosa italijanskih državnih obveznica, pod uticajem političkih turbulencija u ovoj zemlji. Navedeno je podstaklo značajan rast tražnje za sigurnijim investicijama, među kojima se nalazi i monetarno zlato, a što je tokom trgovanja u utorak uticalo na rast cijene zlata. Ipak, snažna aprecijacija USD u odnosu na EUR i druge valute trgovinskih partnera je ograničavala kretanje cijene ovog plemenitog metala u pozitivnom smjeru. Doprinos kretanju cijene zlata u uskom rasponu dala su i očekivanja da će FOMC na junskoj sjednici povećati referentnu kamatnu stopu za 25 baznih poena kao i objavljivanje podatka o neočekivanom rastu stope inflacije u eurozoni tokom maja, što je pojačalo špekulacije o tome da će ECB završiti program kupovina obveznica tokom ove godine. Ublažavanje globalnih geopolitičkih tenzija u petak je značajno uticalo na smanjenje cijene zlata te je na zatvaranju tržišta cijena jedne fine unce ovog plemenitog metala iznosila 1.293,40 USD (1.109,36 EUR), što na sedmičnom nivou predstavlja smanjenje od 0,79%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.